

1979-04-23

11.392-431-77

rek + mb

Västerbottens Sparbank

901 86 UMEÅ

Byggnadsminnesförklaring
1979-04-23
11.392-431-77

Byggnadsminnesförklaring jämlikt lagen om byggnadsminnen (1960:690, senaste lydelse 1976:440) av Sparbankshuset på fastigheten Odin nr 3, Umeå centrum, Umeå kommun, Västerbottens län

(3 bilagor)

Fråga om byggnadsminnesförklaring av Sparbankshuset på fastigheten Odin nr 3, Västra Rådhusgatan 5, 902 47 Umeå, har väckts av länsantikvarien i Västerbottens län den 1 juni 1976.

Byggnadsnämnden i Umeå har avgivit yttrande den 16 augusti 1976 och förklarat sig inte ha något att erinra mot byggnadsminnesförklaring av bankhuset.

Fastighetens ägare, Västerbottens Sparbank, har genom beslut i bankens styrelse den 7 december 1978 godkänt föreslagna skyddsföreskrifter, dock med vissa undantag beträffande vilka rum som skall omfattas av byggnadsminnesförklaringen. Överenskommelse om omfattningen har sedermera träffats mellan banken och länsantikvarien.

Sparbankshuset i Umeå försvarar en plats i svensk arkitekturhistoria som exempel på den nationella tegelstilen på 1910-talet. Torben Grut - Stockholms stadions arkitekt-signerade ritningarna 1915 och två år senare stod byggnaden klar. Som entreprenör deltog byggnadsfirman Bäckström & Strömberg, Umeå.

Fasaderna är klädda med handslaget tegel i en för tiden karakteristisk gråröd ton. Mot Storgatan och Västra Rådhusgatan har fasaderna en stram och enkel prägel med en vertikal indelning av breda lisener (band) i tunn relief. De mellanliggande väggytorna upptas i de övre våningarna av höga tätspröjsade fönster, i bottenvåningen av fönster med korgbågig avslutning. Den sparsamma yttre dekoren i form av balkonger, smidesgaller, trappräcken etc är utförd efter Gruts detaljritningar.

Detsamma gäller dekorationen i byggnadens inre - stucktaken, dörrar, lister och boaseringar - allt av hög konst-

närlig och hantverksmässig kvalitet. Arkitektens aktiva medverkan som formgivare även av inredningsdetaljerna är typisk för denna tid.

I Västerbottens byggnadshistoria är Sparbankshuset i Umeå unik. Ingen annan byggnad i länet kan under 10-talet uppvisa en så hög arkitektonisk och byggnadsteknisk kvalitet.

I Umeå centrum där träbebyggelsen i två våningar var helt dominerande vid denna tid representerade det nya Sparbankshuset en utvecklingsoptimism.

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 1 § lagen om byggnadsminnen (1960:690, senaste lydelse 1976:440) Sparbankshuset på fastigheten Odin nr 3 i Umeå för byggnadsminne. Länsstyrelsen meddelar enligt 2 § samma lag följande skyddsföreskrifter för byggnaden.

Skyddade delar

1. Byggnaden får inte rivas.
2. Byggnadens fasader mot Västra Rådhusgatan och Storgatan samt gavelfasaden mot väster, vilka markerats med streckad linje på de till beslutet hörande planritningarna får inte ombyggas eller på annat sätt förändras.
3. I de rum som på nämnda planritningar likaledes markerats med streckad linje får den befintliga rumsindelningen inte ändras och inte heller ingrepp göras i äldre fast inredning, såsom dörrar, fönster, golv- och taklistor, boaseringar, dörr- och fönsterfoder och kakelugnar.

Underhåll

Underhållsåtgärder som berör de delar av byggnaden som omfattas av byggnadsminnesförklaringen skall utföras i samråd med länsstyrelsen.

Dispens

Länsstyrelsen kan enligt 3 § byggnadsminneslagen lämna dispens från skyddsföreskrifter "om ändringen finnes nödvändig för att byggnaden skall vara till nytta eller eljest kan anses påkallad av särskilda skäl...". Till ansökan om ändring skall fogas ritning och arbetsbeskrivning och arbetet skall ske under antikvarisk kontroll (förordning den 9 december 1960 om byggnadsminnen, 1960:961, senaste lydelse 1976:441).

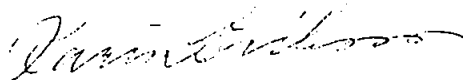
Detta beslut kan överklagas hos kammarrätten, se bilaga (formulär 2).

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Sven Johansson jämte ledamöterna Ragnar Brännström, Bert Ove Bäckman, Torsten Gavelin, Marita Hansson, Margareta Hedlund, Erik Johansson, Sigvard Larsson, Yngve Lauritz, Karl-Erik Lundström, Hilding Lövbom, Jan-Ivan Nilsson, Carl Schmidt och Göran Svanberg.

I den slutliga handläggningen deltog även länsantikvarie Karin Eriksson, föredragande, länsråd Harry Forsell, förste länsassessor Stig Rönnblad och länsarkitekt Märta Saarm.

Sven Johansson

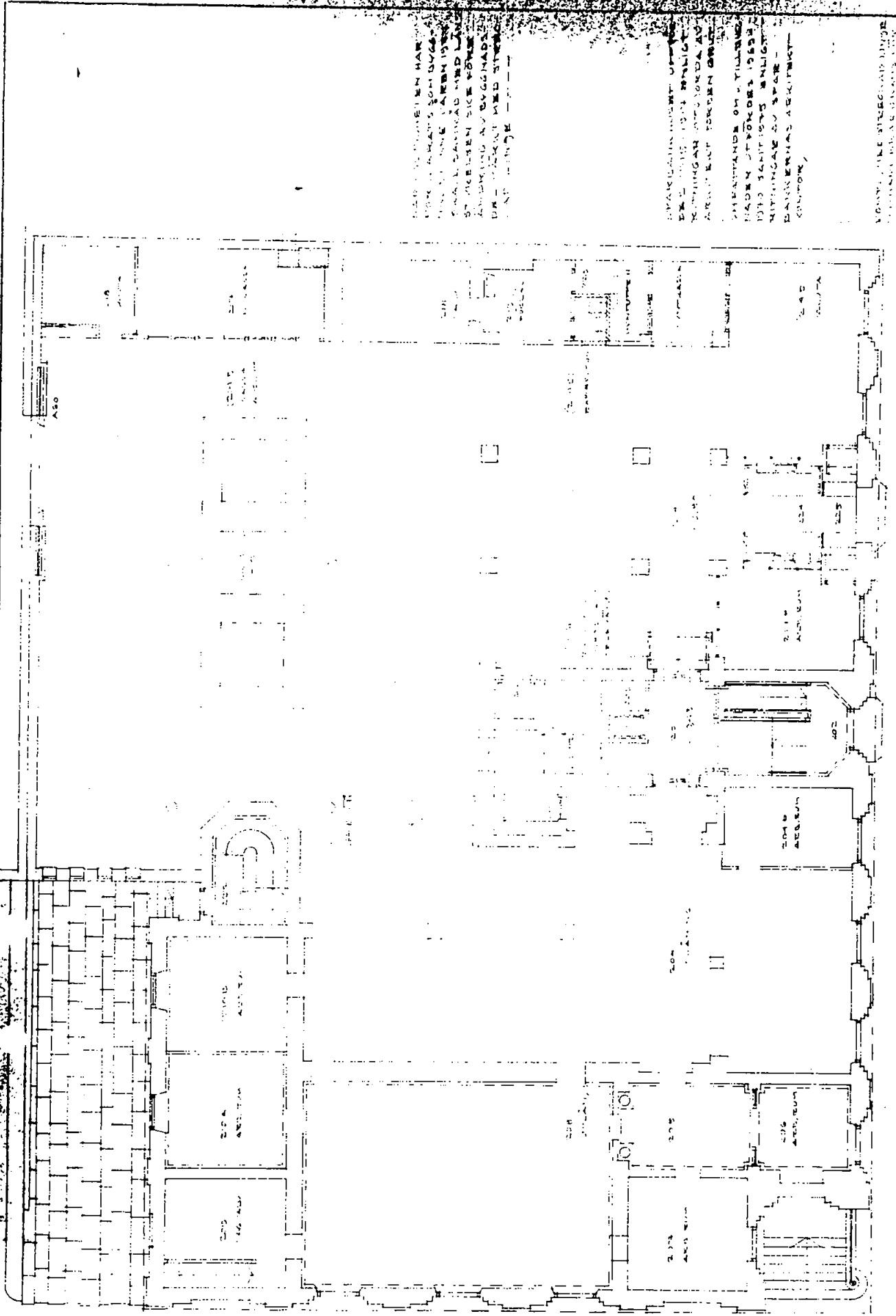
Karin Eriksson

Bilagor

3 planritningar
Fotobilaga
Besvärshänvisning

Kopia till

inskrivningsdomaren (rek + mb)
byggnadsnämnden (rek + mb)
riksantikvarieämbetet och statens historiska museer
för eventuellt överklagande (rek + mb)
riksantikvarieämbetet, byggnadsminnesregistret
kammarrätten i Sundsvall för laga kraft
läns museet
kulturnämnden
planenheten
juridiska enheten
länsantikvarien
styrelsens ledamöter och suppleanter (35)

201A
 201B
 201C
 201D
 201E
 201F
 201G
 201H
 201I
 201J
 201K
 201L
 201M
 201N
 201O
 201P
 201Q
 201R
 201S
 201T
 201U
 201V
 201W
 201X
 201Y
 201Z
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300

VÄSTERSÖTJÄNSTEN
 KV. GEN. 13 UMEÅ
 OMBUDSMAÄNDSMÄNNING
 WÖTTENÅN ÅS
 SIDA 1:100
 1954

SIG
 SPÅRANDEKONTOR
 1954
 1955
 1956
 1957
 1958
 1959
 1960
 1961
 1962
 1963
 1964
 1965
 1966
 1967
 1968
 1969
 1970
 1971
 1972
 1973
 1974
 1975
 1976
 1977
 1978
 1979
 1980
 1981
 1982
 1983
 1984
 1985
 1986
 1987
 1988
 1989
 1990
 1991
 1992
 1993
 1994
 1995
 1996
 1997
 1998
 1999
 2000

STOKHOLM 1955 SKALA 1:100

SAC
 SPARBANKENS ARKITEKONTOR
 SÖDERSTRÖM 10
 S-111 33
 STOCKHOLM

STOKHOLM 1955
 HANDBOKEN AV LÅNEN
 1955

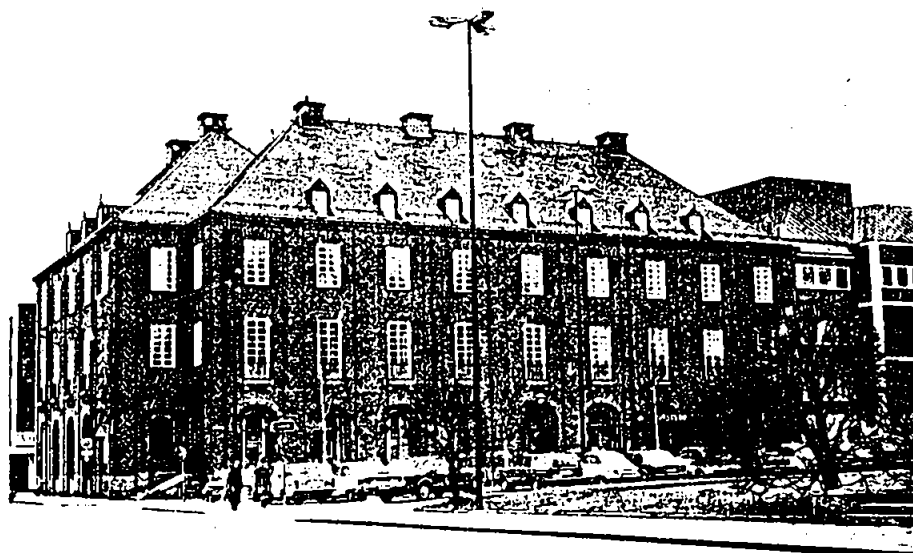
STOKHOLM 1955
 HANDBOKEN AV LÅNEN
 1955

STOKHOLM 1955
 HANDBOKEN AV LÅNEN
 1955

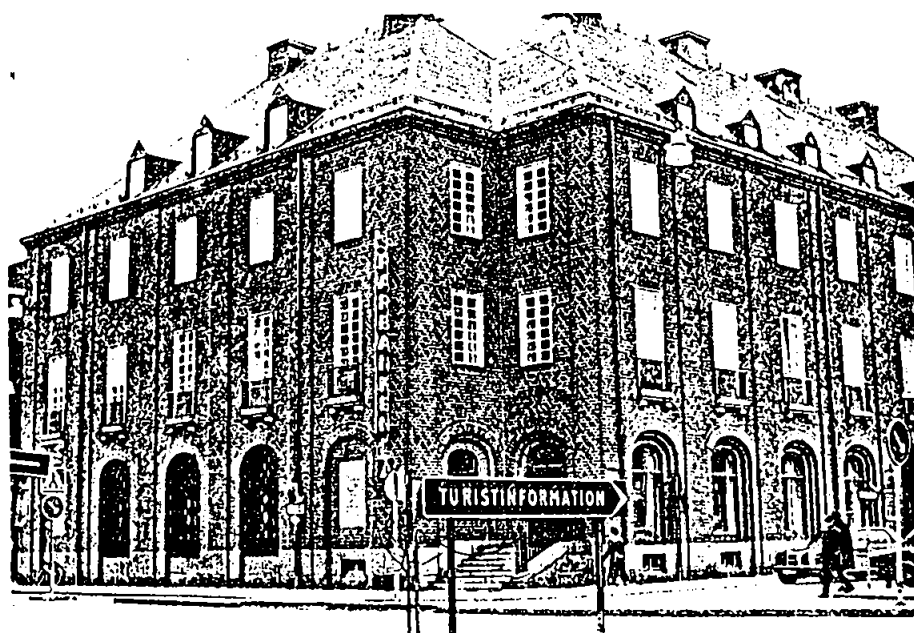
STOKHOLM 1955
 HANDBOKEN AV LÅNEN
 1955

ODIN 3

SFARBANKSHUSET

Fasaden mot Västra Rådhusgatan K 958:2

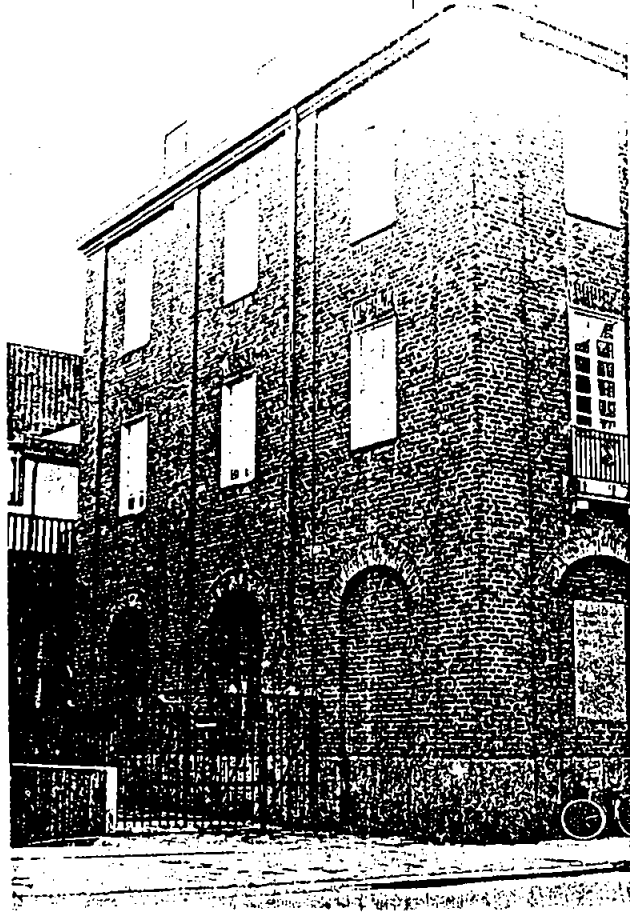

Fasaden mot Storgatan K 958:3

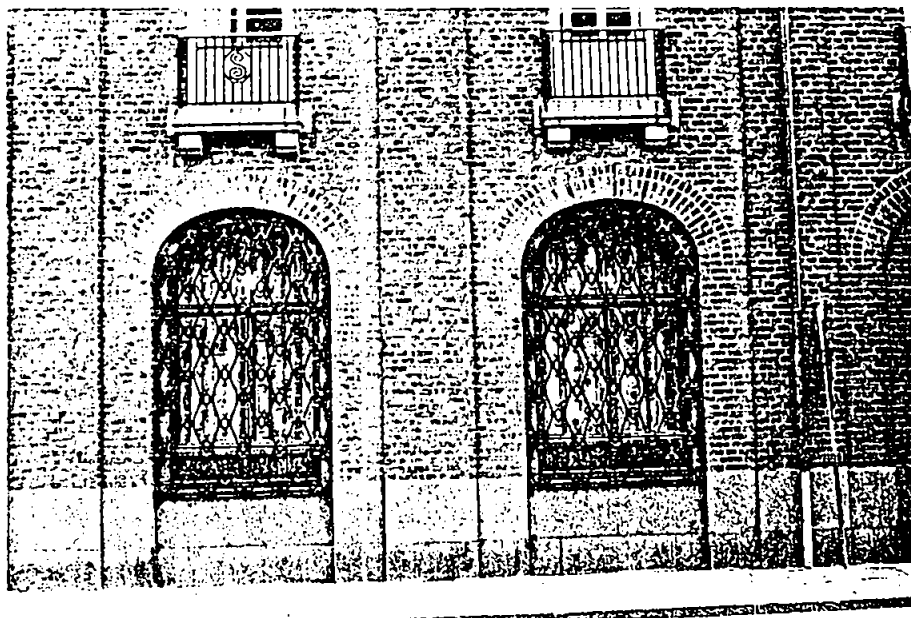
3262/76

ODIN 3

SPARBANKSHUSET

Gårdsfasaden K 958:5

Fönster mot Storgatan K 958:4